

De beste dadels groeien op water en vuur

Ver weg, in de stad Khaylah in Jemen, woont Abdulsalam. Hij heeft vier grote broers en drie grote zussen. Om te zorgen dat niemand hem vergeet praat hij aan een stuk door. 'He, zet de radio eens uit!' zei zijn oudste broer Yahya een keer, toen Abdulsalam door hem heen praatte. En sindsdien noemt iedereen hem Radio.

De stad van Radio ligt op de bodem van een diepe kloof. In het midden ervan loopt een riviertje en alles is er groen en vruchtbaar. Er zijn prachtig gekleurde huizen van leem, geiten en kamelen, bomen waar wierook van wordt gemaakt en heel veel dadelpalmen. Rondom de kloof is alles stoffig en droog. Er is geen water en er groeit niets. Er ligt alleen een grote woestijn. Radio is daar nog nooit geweest. Maar soms komt er goed nieuws over de weg door de woestijn naar Khaylah. Zoals op een dag in de lente....

Radio zat met zijn rug tegen een grote steen en prikte met zijn *jambiya* gaatjes in grond. 'Waar bleef Saleh nou?' Saleh was zijn beste vriend. Vandaag zouden ze stiekem naar Yahya en Ali, de broers van Radio, gaan kijken, die de dadelpalmen gingen bevruchten. Eigenlijk moest Radio thuis helpen, maar toen zijn moeder

stond te kletsen met de buurvrouw was hij zachtjes weggeslopen. Naar zijn geheime plek in de zon achter de grote steen. De steen lag middenin het dadelbos buiten de stad. Als je goed op de foto kijkt kun je hem rechts zien liggen. Niemand in Khaylah wist hoe de steen daar terecht was gekomen. Radio geeuwde. In maart is het al warm in de *Hadramawt*. De wind ruiste en ritselde door de dadelbomen. De zon stond hoog in de lucht, maar op de grond lag alles in de schaduw.

Plotseling hoorde hij stemmen. Voorzichtig gluurde hij om de steen en trok toen snel zijn hoofd terug. Daar kwamen Yahya en Ali! Als ze hem zagen werd hij gelijk naar huis gestuurd. 'Laten we hier beginnen' hoorde hij Ali zeggen. Er klonk gekraak en geschuur en toen het geluid van blote voeten tegen de stam. 'Nu klimt Ali omhoog', wist Radio. Ali had een speciaal touw om zijn middel en de stam van de dadelpalm gebonden. Dit touw zorgde ervoor dat hij niet naar beneden kon glijden. Lenig zette Ali zijn voeten op de schubben van de dadelstam en stapte steeds een ring hoger.

Radio maakte zich nog kleiner. 'Als Ali maar niet omkijkt' dacht hij, 'Want dan ziet hij me vast!' Gelukkig keek Ali alleen naar de boom. Rustig klom hij verder. Een dadelpalm is verschrikkelijk hoog. Wel vijf of zes verdiepingen. Helemaal bovenin hangen de bloemen. Als de bloemen open zijn moet er een beetje stuifmeel van een mannelijke boom op gestrooid worden om ze te bevruchten. Anders komen er geen mooie sappige dadels in.

Radio zuchtte: 'Ali was helemaal niet bang! Zonder aarzelen klom hij omhoog en hij keek geen enkele keer naar beneden... was hij ook maar zo groot.' Hij rekte zich uit om nog beter te zien wat Ali ging doen. En toen.....bijna had hij een schreeuw gegeven. Een hand greep hem bij zijn nek. Toen lachte hij en siste: 'Saleh! Sukkel, straks horen ze ons nog!' Hij kneep hem hard in zijn zij. De hand om zijn nek liet los en toen hij zich omdraaide keek hij in het lachende gezicht van Saleh. 'Wat ben je laat', fluisterde hij verwijtend, 'Ik wacht al de hele middag op je!'

‘Ik heb nieuws’, fluisterde Saleh, ‘Net toen ik weg wilde gaan kwam er een witte Jeep de stad in. Ik heb gewacht om te kijken wie erin zat. Het was een man uit de stad. Hij droeg geen *futah*, maar een pak en glanzende schoenen. Ze zeggen dat hij van het landbouwcentrum in Mukallah is.’ ‘OOOOh!’, zei Radio, ‘Zou dat echt waar zijn?’ Hij sprong overeind.

‘Wat doen jullie daar!’ donderde het ineens boven zijn hoofd. Ali keek over de steen. ‘Saleh zegt dat de man van het landbouwcentrum is gekomen!’ piepte Radio geschrokken. Saleh knikte hard met zijn hoofd. Ineens keek Ali heel anders. ‘Yahya! Yahya!’ riep hij naar zijn broer, ‘Er is iemand van het landbouwcentrum’ en tegen Radio: ‘Ga snel naar de stad en kijk of het waar is, wij moeten hier de bomen afmaken.’ En hij knipoogde naar Radio: ‘Laat maar eens zien hoe snel deze Radio met het laatste nieuws komt!’

Die avond zat de *mafradj*, de gastenkamer, in Radio’s huis vol gasten. Zijn vader was er en Yahya en Ali en zijn twee andere broers. En de vader van Saleh en vijf burens en de man van het landbouwcentrum. Radio kneep vrolijk in Saleh’s hand. Meestal werden ze weggestuurd, maar nu was iedereen hen vergeten. De vader van Radio vertelde hoe vorig jaar alle dadels dood waren gegaan omdat er een parasiet, de dadelmijt, inzat. De larven en volwassen dadelmijten aten de dadels van binnenuit op. In plaats van glanzend bruine sappige dadels hingen er alleen uitgedroogde schillen aan de bomen. Niemand wilde deze dadels kopen.

Toen ze de dadelmijten ontdekt hadden de boeren van Khaylah aan het landbouwcentrum een bestrijdingsmiddel gevraagd om de parasieten te doden. Maar pas na lange tijd was er antwoord gekomen: de regering van Jemen had geen geld om bestrijdingsmiddel te sturen. Radio’s vader was woedend en dagenlang zaten de boeren van Khaylah bij elkaar om een oplossing te zoeken. Maar niemand kon de dadelmijten stoppen. Dat jaar hadden veel boeren niet genoeg geld om hun gezin te verzorgen. Nu lachte de vader van Radio want de man van het landbouwcentrum had deze keer wel goed nieuws. Hij had een

nieuw bestrijdingsmiddel meegenomen. Alle dadelmijt ging er van dood, maar het was veel minder slecht voor de natuur en de mensen dan het oude.

Toen de man van het landbouwcentrum uitgepraat was kon Radio zijn mond niet langer houden: ‘Waarom hadden de bomen van Saleh’s vader zoveel meer dadelmijt dan die van zijn vader?’ De man lachte naar Radio: ‘Jij hebt goede oren, je zult vast later een goede boer worden. Dat komt omdat de dadels van jouw vader dicht bij de rivier staan. Er is een wet die voor alle dadelbomen geldt: de sterkste en mooiste dadels groeien met hun voeten in het water en met hun hoofd in het vuur van de zon.’